

АГРАРНА

Березень
2014 р.

МОЯ АКАДЕМІЯ

ГАЗЕТА ПОЛТАВСЬКОЇ ДЕРЖАВНОЇ АГРАРНОЇ АКАДЕМІЇ

Дорогі наші жінки!

Із першими теплими променями сонця приходить до нас свято весни, радості й краси. Століття світової історії осяяні жіночою мудрістю, ніжністю, чарівністю. Це свято кожної жінки – доньки, сестри, матері, бабусі.

Жінка – це берегиня домашнього вогнища, берегиня роду людського, вона народжує й виховує дітей, передаючи з покоління в покоління традиції культури, працьовитості, духовності. Жінка і краса – єдині. Без них зупиниться життя, зупиниться планета...

Уклонімося жінкам за доброту і щиросердечну чуйність, затишні вечори в колі родини, розумних і талановитих дітей, за красу і ніжність, за підтримку добрим словом, натхнення на подвиги, творчість, сумлінну працю.

Від себе особисто й від імені ректорату щиро вітаю всіх жінок нашої академії зі святом 8 Березня! Нехай кожен Ваш день буде сонячним і радісним, щоб довкола Вас панували любов і гармонія. Щастя Вам, міцного здоров'я, здійснення всіх мрій та сподівань. Бажаю, щоб поруч із Вами завжди були чоловіки, з якими не страшні ніякі незгоди! Хай у Ваших оселях панують мир, спокій, злагода і добробут, а серця будуть зігріті теплом рідних і близьких та сповнені світлими надіями й оптимізмом. Хай кожен світанок буде сонячним, дарує радість творчого натхнення, приємні несподіванки і душевний комфорт! Будьте коханими й кохайте, нехай лагідна посмішка весняного сонця дарує Вам привабливість і неповторність. Бажаю, щоб кожен прийдешній день Ви зустрічали з посмішкою, з передчуттям радості та з впевненістю й сердечним спокоєм.

Дивіться назад із вдячністю, по сторонам – з Любов'ю, вгору – з Вірою, а вперед – із Надією!..

З найкращими побажаннями,
ректор академії
Валентина Аранчій

Зі святом Вас, дорогі жінки!

Говорять, що коли Бог створив чоловіка, він раптом зрозумів, що здален на більше. Саме тому його наступним творінням стала ЖІНКА. З того часу вся сильна половина людства дякує йому за цей подарунок. Адже уявити світ без жіночої ніжності й чарівності, краси й усмішки, емоційності й сентиментальності просто неможливо.

Життя – найбільше диво, яке існує на землі. І дарує його нам жінка. Тому свідомо чи ні, але насправді саме вона керує світом. Без неї планета була б похмурою й порожньою.

Усі Ви різні. З різними смаками, захопленнями, професіями. Але жіночність і здатність дарувати кохання об'єднують Вас і водночас роблять унікальними. Ви власники універсальної зброї, за допомогою якої правите світом, створюючи і змінюючи правила, за якими живемо всі ми. А чоловіки лише намагаються до них пристосуватись. Таким чином, світ дарує нам жінку, а жінка дарує нам світ.

Ось і прийшла весна... І нехай у перші весняні дні ще не так багато сонця й тепла, та ми відчуваємо як пробуджується природа: повітря насичується свіжим, ледве вловимим ароматом, зовсім по-іншому, по-весняному щебече синичка, а в лісі де-не-де з'являються проліски – голубі очі весни.

Усе у світі пов'язано з Жінкою, адже вона – це основа життя, родини й найціннішого почуття – любові. Усе від неї: посмішка дитини, домашній затишок, щирість серця, і все найдорожче, що у нас є – щастя, радість, надія, краса – пов'язані з жінками, матерями, сестрами, коханими...

Не є винятком і наша альма-матер, яку з 2010 року очолює високопрофесійна, мудра, далекоглядна й водночас щира, відкрита, доброзичлива ВАЛЕНТИНА ІВАНІВНА АРАНЧІЙ, наша жінка-ректор. Окрім того, з 871 штатного працівника академії – 574 жінок. В адмінкорпусі практично на всіх провідних місцях – також вони. Серед викладацького складу – 55,3 % жінок, колектив бібліотеки повністю жіночий, з-поміж старших лаборантів, методистів, секретарів, прибиральниць переважають також особи прекрасної статі.

Дорогі, чарівні і милі наші жінки!

Ви наповнюєте життя яскравими барвами, надихаєте нас, чоловіків, на шляхетні вчинки й добрі справи. Кожна з вас заслуговує на щирі поваги і безмежну нашу любов.

У цей святковий весняний день ми вклоняємося не тільки перед чарів-

ністю, а й перед Вашими рішучістю, силою волі та характером.

Ми вдячні Вам за красу й ніжність, доброту та щиросердну чуйність, за винахідливість і дотепність, неперевершеність у всьому.

Тож бажаємо Вам у свято 8 Березня, як і щоденно, незвичайної чарівності, ніжності, краси й мудрості. Нехай кожен Ваш день буде повен яскравих вражень та натхнення для всього, що Ви робите, – для піклування про близьких та рідних людей, роботи, просто для отримання насолоди від життя... Нехай доля дарує Вам багато щасливих днів і ніжних квітух весен. Успіхів Вам у роботі, неповторності кожного дня та впевненості у завтрашньому дні.

Бажаємо, щоб Ваше життя було завжди осяяне сонячними променями, розфарбованими у найрізноманітніші барви ніжності близьких, поваги знайомих, любові рідних.

Кохайте і будьте коханими. Нехай чоловіки дарують Вам радість і квіти, оточують турботою та увагою кожного дня і кожної години, а не тільки 8 Березня.

Залишайтеся такими ж різними, такими турботливими, коханими, сердечними, щирими та величними. І нехай завжди поряд надійною опорою та вірним другом будуть Ваші чоловіки.

Дякуємо Вам за те, що Ви є. За кожную посмішку, кожен погляд, кожен знак уваги. За весняне тепло, яке зігриває навіть у лютий мороз. За підтримку, без якої всі наші труди, подвиги і досягнення нічого не варті. За неповторне почуття, заради якого варто жити.

*З повагою, М. М. Опара,
проректор із науково-педагогічної,
наукової роботи*

■ Уперше Міжнародний жіночий день був проведений 19 березня 1911 року в Німеччині, Австрії, Данії й деяких інших європейських країнах. Цю дату обрали німецькі жінки, бо в цей день у 1848 році король Пруссії перед загрозою озброєного повстання дав обіцянку провести реформи, включаючи введення виборчого права для жінок.

■ Виявляється, Жіночий день відзначали ще в Стародавньому Римі як матрони, так і їхні рабині. Перші отримували подарунки від чоловіків, другі – вихідний. І ті, й інші вирушали до храму Вести – хранительки домашнього вогнища. Дійство мало величезне значення. Наші предки в літні місяці відзначали своєрідний «жіночий» тиждень, який завершувався святом «брикси», коли жінки висували неймовірно забаганки, які їхні лада мали виконувати. Суто жіночими в Україні святами були «русалі», свято Колодія, Симона Золота (Зільника) та свято Андрія.

ФАКТІВ 8 Березня ПРО

■ В українському середовищі у XVII-XVIII ст. суто жіночим днем вважалася п'ятниця. У цей день жінкам не можна було займатися роботою, особливо обробляти землю. Витоки цього звичаю пов'язані з образом Параскеви П'ятниці – покровительки жіночої праці, святий день якої припадає саме на п'ятницю.

■ У світі на 18–69 % більше прибутку отримують компанії, де жінки домінують серед вищого керівництва.

■ Понад 60 % жінок світу працюють у п'яти традиційно жіночих професіях: догляд, громадське харчування, прибирання, канцелярія та касири.

■ 5–10 % економічних ресурсів України контролюють жінки.

■ 38 % приватних підприємців України становлять жінки. Вони керують 26 % малих підприємств, 15 % середніх і 12 % великих.

■ В Україні 98,6 % жінок серед працівників дошкільних закладів, 84,5 % – у середній школі.

ТАРАС ШЕВЧЕНКО І ПОЛТАВЩИНА

*Ми чуємо тебе, Кобзарю,
крізь століття...*

З полтавською землею життя Тараса Григоровича Шевченка поєднав так званий період «трьох літ» (1843–1846, 1859 рр.). Саме тут він намалював не одну картину й написав чимало творів, які стали основоположними в його творчості: «Великий лях», «Розрита могила», «Кавказ», «Єретик», «Заповіт», «Холодний Яр», «Сліпий», «Псалми Давидові», «Минають дні, минають ночі...», «Маленький Мар'яні». На Полтавщині відбувається й дія поеми «Наймичка», а у повісті «Близнята» Полтава згадується близько 30 разів.

Шевченко і Полтавщина. Місця, відвідані, змальовані чи описані Шевченком, як і перекази та легенди про нього, – все це безцінне культурне надбання нашого краю, що своєю духовно-естетичною цінністю здатне виховувати благородні почуття в серцях нових і нових поколінь. Шевченкових місць на Полтавщині набагато більше, ніж в інших областях, де він бував (за винятком рідної Черкащини, в часи Шевченка – Київщини). На полтавську землю він вперше ступив у травні 1843 року, це сталося у Прилуцькому повіті.

Із літературно-історичного краєзнавства маємо знати, що Шевченко відвідав тут 78 населених пунктів, із яких нині залишився 71, а по всій Україні, відповідно, 315, із яких є дотепер 276; лише на Черкащині – 57 населених пунктів.

Образ Полтави у Шевченка асоціювався з Котляревським. У присвяченому йому вірші легко вгадується символічний образ соловейкового гнізда. Саму повість «Близнюки», у якій Котляревський виведений як людина й педагог, Шевченко написав пізніше, під час заслання, а перебуваючи в Полтаві, він розгорнув мольберт і намалював оте «гніздечко на калині», покинуте поетом-соловейком, про яке Кобзар писав ще в 1838 році. Як відомо, цей малюнок став важливим документом під час відбудови до 200-річного ювілею І. П. Котляревського в 1969 році його садиби. Неабияку цінність для нащадків має й зображення Успенського собору, з якого ховали І. П. Котляревського (а в 1920 році – Панаса Мирного).

Перший полтавець, який у 1836 році зустрівся з Шевченком, – художник Федот Ткаченко, викладач Полтавської гімназії (нині – школа № 3). Перший «Кобзар» Шевченка було видано на кошти полтавського

землевласника Петра Мартоса у 1840 році. У викупі Т. Г. Шевченка з кріпацтва, як відомо, брало участь 7 осіб, із яких двоє наших земляків – Євген Гребінка і Василь Григорович.

Перші жінки, які викликали в душі поета глибокі почуття – Ганна Закревська, Варвара Репніна та Олександра Псьол, – були також нашими землячками.

Остання телеграма від полтавців була відправлена поету як вітальна (з днем народження) 9 березня 1861 року й отримана за півдобу до його кінчини.

Відомий культурний діяч Микола Лисенко – уродженець Глобинщини – написав 85 музичних творів на відомі поезії Тараса Шевченка.

До речі, один із найвідоміших віршів Тараса Шевченка – «Заповіт» – після смерті поета поклали на ноти. Він став народною піснею, символом нескореного українського духу. Тарас Шевченко написав його у грудні 1845 року у місті Переяслав Полтавської губернії. На той час Кобзар перебував у будинку лікаря Андрія Козачковського. Рядки були нав'язані тяжкою хворобою, яка нещадно підкошувала сили поета. Вперше вірш був надрукований у 1859 році під назвою «Думка». Повністю «Заповіт» з'явився у «Кобзарі» у 1907 році. Текст вірша у 60-х роках XIX століття на музику поклали Микола Лисенко і Микола Вербицький. У 70-х роках музику до вірша написав полтавський композитор Гордій Гладкий. «Заповіт» належить до шедеврів світової поезії й перекладений майже на всі мови світу.

Перший офіційний комітет зі збору коштів на пам'ятник Шевченку в Україні створено у 1906 році у Полтавському Земстві. Найперший та-

кий пам'ятник (що входить до двадцятки перших пам'ятників в Україні) на Полтавщині відкрито у 1918 році у селі Козельщина Машівського району. А перший живий, природний пам'ятник – Шевченківський Дуб – було висаджено ще 18 травня 1861 року по вулиці Шведській.

У Полтавській області нині є 42 пам'ятники Т. Г. Шевченку, 2 пам'ятних знаки, 3 меморіальні садиби (Велика Рудка у Пирятинському районі, Мар'янське – у Великобагачанському та село Вишняки у Хорольському районі). Нині лише в шести райцентрах ще немає йому пам'ятника. З його іменем в області пов'язані назви 12-и населених пунктів – Шевченки, Шевченкове, Шевченківка, а крім того 6 – Тарасенки. Усього ж в області нараховується 113 топонімів, пов'язаних з іменем Кобзаря. Свого часу він відвідав 20 районів нинішньої Полтавської області (не був лише у Диканському, Котелевському, Карлівському та Чутівському).

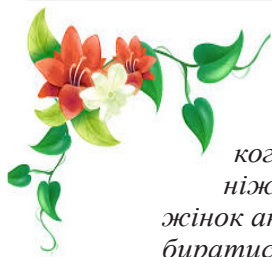
У Полтаві пам'ятник Шевченку скульптора Івана Кавалерідзе відкрито у 1926 році, на відкритті якого багатотисячне зібрання народу співало «Реве та стогне...»

У 2013 році за ініціативи полтавської делегації в Каневі було висаджено 200 дубочків із Полтавщини. Частину посадкового матеріалу надав аграрно-економічний коледж нашої академії, представниця якого – Олена Абасова – брала участь у висадженні скверу.

У Полтаві всі знають вулицю Шевченка, а також люблять невеличкий мальовничий затишний Шевченківський парк, насаджений за рішенням Полтавського міськвиконкому в 1963 році навколо Дуба Шевченка.

До Шевченкіани 2014 року в області розпочалась акція «Полтавські Шевченки про Тараса Шевченка», в рамках її вивчається думка людей (які мають це ж прізвище) про славного поета. До речі, в нашій академії нині навчається й працює 25 осіб, які мають прізвище Шевченко, – за їх ініціативи й розпочалась дана акція. Крім того, наші студенти – учасники вишивання оберега «Полтавські шляхи-дороги Великого Кобзаря» (полотнище – 2×3 метри), на якому нанесені всі населені пункти області, в яких свого часу побував Т. Г. Шевченко, і де є пам'ятник йому.

Райса Колеснікова,
Володимир Степанюк, голова
Полтавського громадського
Шевченківського комітету

ПОЛТАВА, ВЕСНА, АКАДЕМІЯ – ЦЕ ЖІНКА... Це – БЕРЕГІННЯ і свята ЗАХИСНИЦЯ. Це – МАТИ, яка подарувала життя. Це – сріблястий сміх юнки за сусідською партою. Це – перше кохання, вимріяне тихими полтавськими вуличками...

І ця Жінка, прекрасна і велична, гідна поваги, вклоніння й любові. Немає у світі такого подарунку, який би був гідним для кожної з них. Найточнішим уособленням жінки – ніжної й мінливої – є квітка. Тому так хочеться показати всім наш духмяний квітник... із жінок академії. Красиві й земні, оповиті любов'ю, добротою, до них хочеться горнутися й набиратися людських чеснот...

Поєднала непоєднуване

Про цю жінку є що сказати. Своєю наполегливістю, бажанням постійного самовдосконалення, жагою до науки вона досягла високого рівня професіоналізму, ставши прикладом для багатьох людей. А її управлінським здібностям можуть позаздрити й чоловіки. Тому, певно, сама доля вирішила так, щоб Тамара Миколаївна Лозинська очолила кафедру менеджменту нашої академії.

Цікаво, до речі, як можна гармонійно поєднати в собі жінку, науковця, менеджера і наставника? Саме на це питання ми попросили дати відповідь Тамару Миколаївну.

– Взагалі питання про гармонійне поєднання погано поєднуваних між собою речей є досить складним. Я не знаю відповіді на нього, вірніше, не знаю загального рецепту, як цьо-

го можна досягти. Якщо говорити особисто про себе, то мені вдається поєднувати ці ролі за рахунок відмови від чітких поведінкових патернів (зразків).

Тобто, коли я веду себе як жінка (слідкую за модою, займаюся побутовими справами тощо), я все рівно цікавлюся наукою, дивлюся відповідні передачі по телебаченню, читаю спеціальну літературу, інколи виступаю як менеджер по відношенню до членів своєї сім'ї. Я, безумовно, є наставником для своїх і чужих дітей, з якими спілкуюся не лише в аудиторії, поскільки маю більше досвіду й можу попередити їх про можливі небезпеки...

Ці соціальні ролі проявляються різною мірою в різні періоди часу: на відпочинку я – більше жінка, на кафедрі – менеджер, за робочим столом – науковець. Мені здається, що коли у людини є невідомо цікавість до життя, що її оточує, то вона має нахил до наукової діяльності, до того ж від природи вона наділяється і схильністю до управління; при цьому не має значення, є вона жінкою чи чоловіком.

Багато сучасних жіночих слабкостей мені не притаманні: я не люблю жіночі журнали, не дивлюся серіали, не збираю плітки, не сиджу на лавці біля будинку, не люблю декоративну косметику і сувеніри, не фліртую з чоловіками, а це допомагає краще зосередитися на професійних обов'язках.

Інша справа, що розширення переліку соціальних ролей, які виконує людина в сучасному суспільстві, змушує її бути більш освіченою, дисциплінованою, гнучкою й відповідальною. Іншими словами, потрібно здійснити більше роботи над собою, – а це важко.

Девіз її життя – доброта, краса і правда

Ця жінка має неймовірні волю й розум. Вона – талановитий науковець, мислитель, наставник. Як зізналася Валентина Олександрівна, до всього, їй подобається працювати своїми руками, будувати, ремонтувати. Вона веде здоровий спосіб життя, постійно самовдосконалюється. Дійсно, скільки всього може поєднувати в собі така непересічна особистість! Про це нам розповідають і її аспіранти, й колеги.

Свстаф'єва Валентина Олександрівна за свій скромний 10-річний педстаж здобула авторитет не лише серед працівників ВУЗу, а й з-поміж студентства, яке сприймає її як особистість, пов'язуючи своє професійне зростання з її індивідуальністю. Валентина Олександрівна володіє справжнім педагогічним даром, уміє свої знання передавати іншим, має талант залучати до науки обдаровану молодь. Студенти із задоволенням спілкуються з нею й після заняття, адже цей викладач завжди дає цінні поради з власного досвіду.

Валентина Олександрівна сповідує демократичні принципи, здатна на компроміси, коли це торкається інтересів науки, ВУЗу, кафедри чи

її учнів. Вона вимоглива до себе й до інших, непохитна у досягненні мети, якщо це на користь справі. Саме завдяки відношенню до оточуючих вона зуміла створити атмосферу, в якій так легко працювати...

Увесь час Валентина Олександрівна оточена своїми послідовниками (аспірантами), помічниками, співробітниками. Завдяки її здатності до лідерства та лояльності у колективі, яким вона керує, ніхто не вважає себе сторонньою особою.

Чимало часу і сил віддає вона розвитку нових напрямів науки, які з часом виливаються у дисертаційні дослідження її учнів. Саме з її підтримки розпочалися наукові дослідження з вивчення паразитозів не лише сільськогосподарських тварин, але й птиці та навіть бджіл. Підготовка нею наукових кадрів, очевидно, можлива з тієї причини, що як викладач і науковець вона має надзвичайну інтуїцію, що й допомагає знаходити правильні рі-

шення, всіляко сприяючи розвитку у молодих людей самостійного мислення, власного оцінюючого судження, кращих людських рис. Вона скурпульозно ставиться до кожного питання, виважено й усебічно працює над доведенням того чи іншого задуму до логічного завершення.

Це, вочевидь, і є запорукою того, що переважна більшість її задумів утілюються в життя. Її знають і поважають за продуктивну працю на ниві популяризатора наукових знань, а також за притаманні їй риси характеру: чесність, щедрість, чуйність, сердечність, ерудицію. Валентина Олександрівна дотримується у своєму житті принципу А. Ейнштейна: «Доброта, краса і правда – це ідеали мого життя, які щоразу народжують у моїй душі радість...».

Колегам, послідовникам і учням є чого повчитися у цієї простої й водночас справжньої особистості.

Колеги, аспіранти

Талановита людина – талановита в усьому

У всі віки існування людства жінка завжди впливала на його життя, розвиток, мораль. У древніх писаннях її називали Айша, що означає Душа. Саме жінка – душа людини, народу. От і в нашій академії кафедру математики і логіки очолює Людмила Миколаївна Шенгерій.

Доля визначає шлях кожної людини, дозволяючи їй вносити певні корективи і в деякій мірі покерувати собою. Канву життя усім людям тче лише вона, візерунок же вишиває сама людина.

Роки, летять... Ніби зовсім недавно випускниця Московського державного університету ім. М. В. Ломоносова Людмила прийшла працювати в Полтавський сільськогосподарський інститут. Молода, струнка, завжди зі смаком одягнена, сповнена найкращих бажань. Як свіжий вітерець, вона влилася в колектив кафедри вищої математики. І розпочався трудовий шлях Людмили Миколаїв-

ни, на якому стала в нагоді професійна майстерність, внутрішня свобода і самовіддане служіння людям, улюбленій професії... Невтомна бджілка української освіти, Людмила Миколаївна, успішно поєднує наукову роботу з педагогічною. Вже в 2000 р. отримує відзнаку Відмінника освіти України. У 1998–2002 рр. вона – аспірантка КНУ ім. Т. Г. Шевченка. Далі – захист кандидатської дисертації й присвоєння наукового ступеня кандидата наук. У 2006–2009

рр. – навчання в докторантурі КНУ ім. Т. Г. Шевченка, захист докторської дисертації й присвоєння наукового звання доктора філософських наук у 2010 році. З 2011 р. – завідувач, професор кафедри математики і логіки ПДАА.

Педагогічний стаж Л. М. Шенгерій у ВНЗ та наукових установах освіти – 25 років. Праця цієї чудової

жінки – не марна, адже вона виховує студентську молодь, яка творитиме майбутнє нашої держави. Це – викладач високого професіоналізму, глибоко розуміється на психологічних аспектах сприйняття студентами математики й логіки, спілкується з молоддю, виховуючи у них чесність, працьовитість, наполегливість. Головне життєве кредо Людмили Миколаївни: «Перемагаючи себе – ми перемагаємо весь світ».

Колектив кафедри вищої математики і логіки – це велика родина. І в тому наша сила, адже ми маємо невичерпне джерело енергії, любові й професійного нахнення – нашого ке-

рівника і наставника Людмилу Миколаївну Шенгерій, справжню Бергину своєї кафедри, на якій панує затишок і гармонія, де всім гарно живеться й працюється.

Ірина Горда

Велич кожного краю – в людях, які тут живуть, особливо – в тих людях, котрі своїми справами зробили внесок у розвиток науки, культури.

Ярослав Мудрий

«Вони залишили у мені свій слід...»

Тамару Олексіївну Шаравару, завідувача кафедри іноземних мов та українознавства, доктора історичних наук, усі знають як багатогранну й всебічно обдаровану людину, професіонала своєї справи, яка має неабияку внутрішню силу й постійно прагне до самовдосконалення.

На питання «Хто відіграв основну роль у становленні її як особистості?» – відповіла сама Тамара Олексіївна:

– Пам'ятаю свій перший і глибоко усвідомлений крок у виборі майбутньої професії. Мені було 13 років. У той час розпочинала становлення полтавська гімназія № 31, де відкривався історичний клас, до якого я подала заяву. Директором тоді був Станіслав Степанович Просветов, – надзвичайний демократ для 1980-х років. Він бачив світ, багато знав і навчив нас довіряти людям. Його головна теза: «Допоки сам особисто не переконаюся, що хтось не правий, – ніколи не повірю пліткам і вас цього вчу». Директор був вкрай здивований, що заяву я принесла особисто, бо ж за багатьох це робили батьки. Згадую, як мене вразила його позиція й довіра до дитячої заяви... Хто знає, чи можливе таке зараз (переконана: батьків би зобов'язали підтвердити рішення). Мої ж батьки дізналися, що я вчуся в історичному класі, аж через місяць. Багато з моїх одно-класників знали, що Станіслав Сте-

панович ніколи не зважав на оцінки інших учителів і якщо бачив, що учень старається, міг із фізики виставити п'ятірку попри те, що математика шкутильгала в багатьох.

Згадую першу вчительку з історії в гімназичному класі – Людмилу Костянтинівну Золотову (нині покійну). Постать сильно й непересічну... Вона пройшла концтабори, – і сліди страшних фізичних знущань були назовні: від її пальців рук майже нічого не лишилося, а вона залишалася усміхненою, мудрою, доброю. Саме вона влаштувала нам екскурсію в університет ім. Т. Шевченка. Ми слухали лекції тамтешніх професорів кілька днів, а потім довго сперечалися, хто ж такий доцент чи професор і «що то за назва така в людини».

Вступати до університету довелося в скрутний час розпаду СРСР. То – найцікавіший час пробудження нації й свідомості. Після сильного зрушення наш курс переживав відродження української мови. Згадую слова свого дідуся, який бачив усе – і царя, й СРСР, і незалежну Україну. Він говорив у 1990 році: «Ще трохи... і як це покоління (моє покоління) проживе в Союзі, мову, мабуть, не повернеш». Однак усі події в нашому житті, як на мене, відбуваються вчасно. Україна відродила свою державність. І 1997 р. я з відзнакою за-

кінчила істфак Полтавського державного педінституту ім. В. Г. Короленка вже з відчуттям, що Україна з мовою Котляревського й Шевченка була завжди. Минуло близько 10 років. І я знову повернулася в стіни університету Шевченка вже як аспірантка. Моїм Учителем став Віктор Федорович Колесник і залишається ним донині. За його підтримки й відбулося моє професійне й наукове становлення. Найскладніше давалася перша стаття, – переписувала разів десять. А далі – бібліотечні зали багатьох міст. Чимало моїх колег згадують «Вернадку», з якою в багатьох пов'язані особливі спогади. Вона виховувала в читачів терпіння, давала нових друзів. Я закінчила аспірантуру істфаку Київського університету ім. Т. Шевченка у 2005 р., достроково захистивши кандидатську дисертацію. Згодом закінчила докторантуру того ж університету й захистила у 2012 р. докторську дисертацію. І вже 12 років моє життя пов'язане з ПДАА – навчальним закладом, у старих стінах якого Пантелеймон Куліш разом із Іваном Пулюєм вперше в історії перекладали Біблію українською мовою. Тож пишаймося нашою академією, бережімо й прославляймо її!

Де згода в сімействі...

Жінка — це своєрідна «станція швидкої допомоги» душі, коли треба передити інфаркт розгубленості, урівноважити реальність і настирне бухання крові у скронях... Тільки любляча жінка може безоглядно із дня в день віддавати себе служінню найближчим — своїй сім'ї, відчуваючи в цьому своє справжнє жіноче щастя.

Саме таку зразкову сім'ю вдалося створити нашій героїні — Ганні Дмитрівні Поспеловій. На питання: «Як Вам вдається «справлятися» з трьома чоловіками, тим паче, що Сергій Вікторович — сам по собі неординарна людина?» вона розповіла:

— Наші стосунки розпочалися 3 березня 1989 року, коли агрономічний факультет інституту відмічав свято 8 Березня. Саме тоді майбутній чоловік запросив мене на перше побачення. Зізнаюся, що давно звернула увагу на всебічну обдарованість Сергія Вікторовича, який умів, здається, все: співав, акомпонуючи

на гітарі, декламував вірші, був прекрасним ведучим та організатором вечорів. Крім усього він — ерудит. Оскільки він — інтроверт, то лише тривалі стосунки дали йому можливість розкритися сповна всіма гранями.

Як згодом виявилось, Сергій Вікторович — людина із жагою до науки, нестримна в пошуку нового і цікавого. Тому одруження й народження первістка не стали перешкодою в захисті дисертаційного дослідження, а, навпаки, стимулювали до подальшого розвитку й самовдосконалення. Це людина, яка вмів органічно поєднувати науку з широким спектром інших захоплень: наукове керівництво аспірантами, цікавиться новинками в галузі квітництва, лікарського рослинництва, встигаючи ділитися порадами з читачами власного блогу «Трави життя». Крім того Сергій Вікторович знаходить час для написання книг, розведення унікальних квітів, поглибленого вивчення історії та Фармакопії, але чи не найбільше часу він приділяє дітям. Старший, Віктор, — студент 4-го курсу ІТФ нашої академії — саме завдяки спільним зусиллям та допомозі Сергія Вікторовича вивчив

англійську мову, що дало змогу поїхати до США.

Молодший син, народження якого співпало з визначною подією в житті Сергія Вікторовича — присвоєнням йому премії імені Смиренка — сьогодні успішно займається балетними танцями, втілюючи в життя потаємну мрію свого батька.

Своєрідним відпочинком для нашої родини є розведення й вирощування на дачі рідкісних квітів. Під час здається, що ми їх любимо й пишаємось ними, як і нашими дітьми. З-поміж хобі мого чоловіка — ще одне яскраве захоплення — фотографія. У кожній світлинці — своя душа: чи це степовий струмочок, чи гніздо соловейка, чи неймовірна траєкторія жовтого спадаючого листка. Чи зацікавлені людські очі... Усе це нагадує ліричний етюд, споріднений з музикою й піснею, — головним естетичним джерелом, що постійно живить його невгамовну душу...

Я вдячна Богу за зустріч із такою надзвичайною людиною, яка подарувала мені найголовніше в житті — моїх синів, мою родину. І зовсім неважко перебувати в постійному оточенні таких трьох чоловіків. Це навіть приємно, особливо в день 8 Березня!

Та, яка біжить по хвилях

Незабаром розпочнеться засідання. Я сиджу й дивлюсь на присутніх жінок: які вони всі весняні, гарні, теплі. Ось заходить вона... Щиро посміхнулася, привітавшись до присутніх, і присіла до своєї подружки.

Я люблю зустрічати її зранку. Посмішка, яку вона дарує всім, приносить мені гарний настрій і вдачу.

Ми знайомі з нею давно. Разом їздили на практику зі студентами, а воєни допомагали господарствам збирати врожай. У вільний час багато говорили про життя-буття. Вона, як і всі діти, народжені в перше десятиліття після закінчення війни, виховувалася за принципом: «... зразу думай про Батьківщину, а потім про себе». Загальний девіз того часу:

«Боротись і шукати — знайти і не здаватися» став сенсом її життя.

Як відомо, з минулого народжується мотивація вчинків у майбутньому. Так вона й жила: шукала істини, боролася з негараздами і ніколи не здавала свої принципові позиції в науці, роботі, навчанні.

Їй завжди таланило: навчаючись у

школі, інституті, аспірантурі, її оточували гарні, щирі, порядні й розумні люди, яким завдячує багато чим.

Перші професійні кроки зробила на Полтавській державній дослідній станції, де працювала з найкращими науковцями, які стали її щирими друзями (це родини Пестових, Зеленських, Чекаліних). Завдяки їм і під керівництвом відомого талановитого вченого М. М. Чекаліна вона стала науковцем.

Близько сорока років працює вона в аграрній академії.

Працювати любить і вміє. Свідчення цього — Почесна грамота Міністерства аграрної політики України, відзнака «Відмінник освіти України», «Відмінник науки і освіти АПК» II ступеня.

Її віддавна знають і поважають як доброзичливу, порядну, щирі і водночас вимогливу, справедливую, принципову людину.

До цього часу захоплююся цією

привабливою, вишуканою жінкою, хоча роки вже ледь торкнулися її стрункого стану, легкої ходи, обличчя, волосся, однак незмінними залишилися променисті очі й лагідна посмішка...

Існує думка, що жінки зранку одні, а ввечері інші: вранішня жінка — це та, яка біжить за тролейбусом, а вечірня та, яка біжить по хвилях. Здається, ця жінка завжди біжить по хвилях...

Після засідання виходжу й чекаю її біля воріт. Хочеться просто заглянути їй в очі...

Порівнявшись зі мною біля воріт, вона, заговорила першою, як завжди. Розмова була жвава й цікава, тільки їхати нам у різні кінці міста...

Наважуюсь запитати, про що вона мріє? І чую у відповідь: «Я щаслива людина і хочу, щоб і всі люди були також щасливими».

«Це неможливо», — відповідаю їй, коли вона легко здійснюється на сходинки тролейбуса. Вона повертається до мене, посміхається й промовляє: «Credo quia absurdum».

Микола Шевніков

«Я щаслива людина і хочу, щоб і всі люди були також щасливими». Головне сьогодні — зберегти собою душ...»

Ясні зорі Васильєвих

*Тендітна, ніжна, вразлива й глибока
вожнотас, вона готова гори зрушити за-
ради своїх дітей, – вони її скарб, сонце в
її небі, пташка в її вікні... Вона – Береги-
ня миру, порядку й затишку в сім'ї, проте
й держава для неї по суті – велика роди-
на. Відчувати так людський біль, радіти
за інших властен лише той, хто сповідує
принцип: «Чужого горя не буває».*

*Подвиг цей, можливо, не показний,
тільки для неї важливо завжди залиша-
тись Людиною, світогляд якої не має дво-
значних акцентів...*

Що таке життя? Навіщо воно дане людині? Над цим питання, гадаю, хоча б раз замислювався кожен із нас. А чи хтось усе-таки зміг дати на нього відповідь? Адже кожна хвилина нашого буття – це частина величезного пазлу, який називається «історія». На жаль, деякі на цій величезній мапі людських доль так ніколи й не залишають слід, інші ж докладають зусиль, аби на гобелені, що зветься «історія», залишився їхній автограф особистості.

Васильєва Ольга Олександрівна – Людина з великої літери. Ніколи в житті вона не дозволяла собі здаватися, відступати чи зневіритися. Вже не перше десятиліття вона хоробро розбиває барикади долі, не даючи страху чи сумнівам розбавити насичену палітру любові до буття. Ви колись любили буття? Так, як Ольга Олександрівна, так, як моя любя мама, це, мабуть, іще ніхто не робив. Так віддано, так безперестанно... вона любить життя.

Але що воно для неї? За що вона боролася весь цей час? Коли вперше мама почула плач свого сина, коли вперше, зі сльозами радості на очах, доторкнулася до ще зморщеної й червоної щічки малюка, вона зрозуміла – ось сенс її життя!.. Мама ніколи не бажала багатств, грошей чи розкоші, – на перший план вона завжди ставила нас, малих, недосвідчених, але безмежно люблячих неньку дітей.

Згадувати 90-ті роки в нашій державі без сліз на очах, мабуть, не можливо. А тепер уявіть ЯК було виживати в ті часи одній матері з трьома дітьми. Тільки вона та троє жовторотиків, які ще тільки-но почали відкривати світ, ледь-ледь відчувши силу в своїх серцях. Вона була сама, але не здалася. Виховала нас чесними, щедрими й добрими людьми, охороняла від нещирості світу. Мама змусила нас повірити в добро, а це, знаєте, нині явище рідкісне...

Як би важко не було, скільки б часу не займали клопоти про нас (два хлопці та дівчина, – для кожного свій підхід, у кожного світ неординарний внутрішній світ) мама

залишалася майстром своєї справи – справжнім викладачем. Такого підходу до улюбленої справи ви, мабуть, ще не зустрічали. Ну хто, хто, як не моя мама, може зацікавити хлопців-першокурсників будовою кільцевих черв'яків, нагадавши про новий альбом Емінема? Або ж зробити зауваження, що ті не зробили лабораторну, нагадавши, що навчання все ж таки важливіше за «Контр Страйк» чи інші комп'ютерні ігри (студенти «в курсі», чи не так?). Найголовніше те, що мама розуміє молодь, розмовляє з ними на одному діалекті, на спільному духовному рівні. Якщо вже говорити відверто, то я сама нерідко задумуюсь: якби було непогано, якщо б лекції в університеті мені читала весела й водночас серйозна, добра й вимоглива, вічно молода й досвідчена Ольга Олександрівна. То може мама була права: слід було в «Аграрну академію» вступати?

Час іде, ми дорослішаємо...

Життя готує для нас все нові й нові перепони, які, без маминих порад, нам не подолати, які б – без слів моєї неньки – легко зламали наш дух. Пам'ятаю, як колись, уся у сльозах через чергове розчарування дитинства прийшла до матері. Її теплі обійми мене заспокоїли, а слова вгамували сум і гіркоту. Мама тоді сказала: «В тебе ще буде багато розчарувань, бо життя – річ складна. Головне залишитися собою й ніколи не піддаватися смутку, який так часто готує нам цей жорстокий світ». І знаєте, я ще й досі вірю в добро, я й досі не боюся перешкод, бо в серці моєму вічно відлунюватиме та щира порада, ті святі слова, що раз і назавжди перевернули мою душу. В еру байдужості й жорстокості, у час вагань і страждань, у період нелегких змін сучасності я все-таки подружилася зі світом. Дякую, мам...

Та це ще далеко не все, що робить Ольга Олександрівна. Не потрібно навіть проводити соціопитування в Аграрній академії, аби пересвідчитися, що роботи студентів, які невинно працювали під керівництвом моєї мами, заслуговують визнання та численних похвал. Це аж ніяк не вигадки, що після захисту окремих ди-

пломних робіт неньчиних учнів вітали оплесками й гучними оваціями. А чому? Тому що мама завжди підтримує своїх підопічних, допомагає їм, забезпечує потрібним матеріалом і вірою у власні сили. Що є, то є – п'ятірок і четвірок у дипломах вистачає, а позитивних рецензій та відгуків хоч греблю гати!..

А тепер уявіть собі, що в той час як ця невтомна викладачка вичитувала величезні тексти дипломних, в іншій частині міста її доньці повідомляли про численні концерти, на яких, звичайно ж, її колектив мав виступати. Якщо ваша дитина колись танцювала чи співала в ансамблі, то ви сто-

відсотково зрозумієте, чому «дощик», «паєтки» та перша година ночі складають у цілому логічний ланцюг. Але ж це пані Васильєва, – вона встигала все! Прибігаючи з робо-

ти, готуючи вечерю (завжди смачну, до речі), вона сідала за кліпінку роботу – і тут уже до ранку. Все, аби її донечка «була найгарнішою на тому концерті» (цитата, звісно ж, мамина).

І ось знову-таки тема життя. Чого воно варте, коли за тобою лише пусті слова й обіцянки? Але що воно значить, коли за твоїми плечима тисячі вдячних усмішок, десятки поважуючих тебе людей і троє посправжньому щасливих дітей (як каже мама, для неї ми залишилося малятами і в 40 років)? І хоч я тільки-но почала пошуки свого місця в цьому світі, все ж здається, що саме таке життя є не даремним, саме така діяльність приносить добро та світло не лише рідним, а й тим, кого випадково доля обійшла. І справа не в тім, що це моя мама, справа в тому, що це прекрасна людина! І я без вагань скажу, що таке життя гідне поваги й шани. Без сумнівів стверджуватиму, що її буття – це не лише частина багатогранного пазлу людства, – це величезна гамма кольорів, натхнений витвір мистецтва, створений руками майстра своєї справи. Майстра життя.

Маруся Васильєва,
студентка I курсу Кірово-
Могиланської академії

Чого хоче жінка в день 8 Березня?

У наш час погляди на життя значно змінилися – всі свята стали ледь не буденною справою. Часто люди вітають один одного «по факту», навіть не задумуючись про почуття й емоції... Аби дізнатися, чого ж насправді хочуть жінки в день 8 Березня, ми вирішили провести невелике опитування серед працівників та студентів нашої академії.

Усі ми, жінки, сподіваємось на чудо, казку, приємні несподіванки. Дехто очікує в подарунок щось матеріальне: діаманти, машини, шуби... дехто реально розуміє, що фантазія чоловіків обмежена лише дрібничками: парфуми, подарункові сертифікати, похід у ресторан... Але все ж для більшості з нас найбажанішими є подарунки для душі – романтична вечерея, букет квітів, увага другої половинки... Їх хочеться отримувати щодня, а не лише в свята... Головне ж – це кохана людина поруч, завжди здатна на невеличкі звершення...

Жіночий склад деканату ФЕМ

Сучасна жінка на 8 Березня бажає отримати не просто подарунки чи квіти – вона хоче компліментів, підтримки з боку чоловічої статі. Дозвольте жінкам трохи побешкетувати й розслабитись, отримати каву в ліжку й провести цей день на фоні приємних слів та вчинків із боку чоловіків. А взагалі хотілося б, щоб чоловіки бігали по місту з квітами, подарунками та запасами всяких приємностей не тільки у день 8 Березня...

Галина Тимошенко,
начальник відділу міжнародних зв'язків

Чого хоче жінка на 8 Березня... Ніжності, уваги, любові, можливості відчувати себе самою-самою і най-най-най... Ніякі матеріальні подарунки не замінять справжніх теплих почуттів і особливого ставлення до себе. Як на мене, то краще щирі приємні слова, ніж квіти «для годиться», краще 365 днів у році гармонії, ніж 24 години справжнього жіночого свята!..

Вікторія Лихоній,
старший викладач кафедри фінансів і кредиту

Жінки часто не знають самі себе. Через це ми інколи не можемо визначитися з тим, чого чекаємо від своїх половинок. Знаємо лише, що хочемо несподіванок, любові й ласки. На свято 8 Березня – кожна жінка хоче отримати весняні емоції, що символізують тепло, радість і щирість. Іздавна чоловіки проявляли свою симпатію за допомогою квітів, які є символом любові, щирості... Ось і я – прихильниця цієї теорії!

Ольга Макеєва,
студентка факультету агротехнологій та екології

Кожна жінка хоче уваги до себе, подарунків (вони можуть бути й недорогоцінними, та головне, щоб з душею), ну й, звичайно, романтичну вечерею в зашишному кафе чи ресторані.

Інна Авраменко, аспірантка

Для мене подарунок не має значення, адже головне – увага! Дам пораду чоловікам: це має бути щось романтичне: весняні квіти або подарунок, зроблений власноруч, – не обов'язково коштовний. Жінці буде приємно скуштувати сніданок чи обід, приготовлений власними руками чоловіка...

Вероніка Грінчишина, аспірантка

У день 8 Березня ми просто хочемо турботи й уваги... А ще квітів. Не важливо, яких.. троянди, тюльпани, підсніжники... Головне – від щирого серця!..

Оксана Шовкова, аспірантка

Аби зрозуміти, чого хоче жінка, треба потрудитися! Думаю, неважливо, яким буде подарунок, головне, щоб він був! Найприємнішими для кожної жінки будуть квіти, шоколад, одяг, ювелірні прикраси, турбота і добре слово.

Анастасія Ракітіна,
студентка факультету ветеринарної медицини

У цей день ми хочемо почувати себе щасливими, вільними, молодими, отримувати увагу від коханої людини! І, звичайно ж, квіти – символ свята. Але найважливіше – це прості й добрі слова!..

Аліна Костьоріна, студентка ФЕМ

Матеріали підготувала Інна Єщенко

ЦИФРИ І ФАКТИ

■ 3 березня 2005 по серпень 2006 року в Новій Зеландії всі вищі державні посади (глава держави, генерал-губернатор, прем'єр-міністр, спікер парламенту і верховний суддя) були зайняті жінками. Це єдиний подібний випадок у світовій історії.

■ 29 лютого в Ірландії жінки можуть самостійно робити пропозицію чоловікам. Ця традиція бере свій початок згідно з законом XI століття, за яким чоловік, який відмовляв, був зобов'язаний сплатити штраф.

■ У давньоримському місті Аквілея був побудований унікальний храм Венери, в якому розміщувалася статуя лисої Венери. Цей храм став вдячністю жінкам міста, які пожертвували своє волосся для луків і катапульт під час тривалої облоги міста, в результаті чого вдалося утримати оборону.

■ У Нігерії стрункість жінки свідчить про її низький матеріальний статок, а огрядність вважається ознакою здоров'я. Адже якщо жінка недостатньо товста, значить, чоловік мало заробляє і погано її годув.

■ На відміну від сучасної моди на засмагу, дореволюційні панянки надавали перевагу «цікавій блідоті» обличчя, особливо це цінувалося на балах. Для досягнення цієї мети за день до балу дівчата майже нічого не їли, максимально затягували корсети, їли крейду і навіть пили розведений оцет.

■ Швейцарські жінки отримали виборче право лише в 1971 році (у місцевих виборах кантону Аппенцель - Іннерроден взагалі в 1991).

■ В аристократичному середовищі Китаю до початку 20 століття практикувався звичай бінтування ніг дівчаткам. Усі пальці на ногах, крім великого, прив'язувалися до ступні, й поступово ноги деформувалися настільки, що іноді жінка взагалі не могла ходити. Це було неабиякою чеснотою, поскільки жінкам із вищого світу ходити самостійно вважалося поганим тоном, а великі ступні однозначно свідчили про походження жінки з нижчих прошарків суспільства.

■ Вислів «бальзаківський вік» виник після виходу роману Бальзака «Тридцятирічна жінка» і припустимий для жінок не старше 40 років.

ДІЯЛЬНІСТЬ РЕГІОНАЛЬНОГО НАВЧАЛЬНО-ПРАКТИЧНОГО ЦЕНТРУ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ

Протягом 2013 року в навчаннях і заходах РНПЦ взяло участь понад 130 голів сільських та селищних рад. Для забезпечення тісного зв'язку й співробітництва з сільськими (селищними) радами ПДАА підписала угоди про співпрацю, які передбачають: організацію інформаційно-консультаційної та практичної допомоги в розробці стратегічних напрямів розвитку і діяльності сільських територій; практичну допомогу в розробці генеральних планів розвитку сільських територій; інформаційно-консультаційну та практичну допомогу в створенні юридичних осіб, у т.ч. сільськогосподарських виробничих та обслуговуючих кооперативів; розробку програм розвитку громади, інвестиційних проектів та бізнес-планів; залучення студентів університету для проведення науково-дослідних робіт на замовлення сільських громад, а також для проходження ними виробничої та переддипломної практик. Усього протягом 2013 року було укладено 93 таких угоди.

Крім того, науково-педагогічними працівниками академії проводилися виїзні семінари з організації сільського «зеленого» туризму для зареєстрованих безробітних у районних центрах зайнятості: Диканському, Кобеляцькому, Кременчуцькому, Миргородському, Гадяцькому, Котелевському, Козельщинському, Шишацькому районах.

Громадською організацією Аграрна наука та практика за участю науково-педагогічних працівників академії були проведені навчальні семінари щодо збору дикорослої органічної продукції в сільських територіях. Між ПДАА та Полтавською районною державною адміністрацією укладено угоду про співпрацю.

Академія брала також участь у роботі Громадської ради Полтавської облдержадміністрації з розвитку сільських територій. Було сформовано з числа науково-педагогічних працівників експертну групу з питань АПК, яка здійснювала моніторинг основних проблем розвитку АПК та сільських територій, займалася підготовкою рішень Громадської ради.

Так, 12 вересня 2013 року в ПСП «Нива» (с. Баранівка) Шишацького району проходило виїзне засідання Громадської ради Полтавської облдержадміністрації. Тема засідання – «Стан та перспективи розвитку АПК Полтавщини як основа відродження села». Перед початком засідання члени Громадської ради оглянули об'єкти виробничої та соціальної сфери с. Баранівка.

Від Полтавської державної аграрної академії виступили:

- проректор із науково-педагогічної, наукової роботи Полтавської державної аграрної академії, професор кафедри землеробства й агрохімії, кандидат сільськогосподарських наук Микола Миколайович Опар – «Шляхи збереження родючості чорноземів Полтавщини»;

- доцент кафедри організації обліку та аудиту Полтавської державної аграрної академії, кандидат економічних наук Катерина Анатоліївна Пилипенко – «Сільське господарство: актуальні проблеми і перспективи»;

- доцент кафедри хірургії та акушерства Полтавської державної аграрної академії, кандидат ветеринарних наук Тетяна Георгіївна Панасова – «Актуальні проблеми ветеринарної медицини в аграрному секторі Полтавщини».

Після засідання відбулося ознайомлення учасників засідання з станом впровадження пілотних проектів у господарстві ПСП «Нива» Шишацького району на виконання програми соціального розвитку сільських населених пунктів Шишащини.

Наказом по академії для підтримання постійного зв'язку з сільськими громадами за районами області для організації роботи волонтерів із числа студентів закріплено факультети, визначено контингент сільської молоді в розрізі населених пунктів та районів.

Важливою складовою взаємодії академії з сільськими громадами є науково-дослідна робота студентів. Протягом цього навчального року їм була запропонована різноманітна

тематика індивідуальних науково-дослідних робіт, пов'язаних із розвитком сільських територій. Головною метою науково-дослідних робіт студентів стало формування акцентів на підготовці сільської молоді, вихованні сільських лідерів.

Так, студенти працювали над історичними статтями, есе, в яких описували визначні події історії власних населених пунктів; проводили дослідження динаміки рівня життя населення та розвитку сільських територій; здійснювали соціологічні дослідження у своїх сільських населених пунктах; обґрунтовували перспективи розвитку соціальної активності та оцінювали стан професійної самореалізації молоді на селі; розробляли проекти соціально-економічного розвитку сільських територій; проводили SWOT-аналіз рідних сіл. Студенти академії взяли участь у конкурсі зі створення сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів у рідному селі, що проводився Міністерством аграрної політики та продовольства. Наша студентка – Власенко Аліна – в цьому конкурсі здобула першу премію.

У перспективі докладатимемо всіх зусиль, щоб керівники сільськогосподарських підприємств та сільські голови підтримували зв'язок зі «своїми» студентами, спільно з викладачами керували їх науковою роботою, яка б у підсумку стала комплексним стратегічним планом розвитку агропромислового комплексу та сільських територій.

Важливою віхою цьогоорічної нашої роботи стали візити Міністра аграрної політики та продовольства Миколи Володимировича Присяжнюка, який відзначив нашу роботу в даному напрямі та особисто провів зустріч із представниками Регіонального відділення Всеукраїнської асоціації сільських та селищних рад. Знаковим і надзвичайно корисним було, що така зустріч проходила в нашій академії. Вважаємо, що сама ця зустріч стала підтримкою майбутньої нашої роботи.

У наших спільних інтересах повернути студента до проблем українського села, надати йому необхідних знань та насаги для їх вирішення. Він повинен відчувати свою значущість і стати надійним помічником сільському голові, своїй місцевій громаді. Це – наше майбутнє, а, значить, майбутнє рідного села.

Людмила Капасава,
директор ІПОД

ЗЕМЛЯ ВИСИХАЄ БЕЗ ВОДИ,

Головними чинниками, що визначають продуктивність полів, є родючість ґрунту та забезпеченість його вологою. Вода життєво необхідна для розвитку рослин. На утворення однієї вагової частини органічних речовин рослини витрачається, в середньому, 400 вагових частин води. Організм рослини містить 75–90 % води, тому з її надходженням і рухом в організмі рослини пов'язані всі життєві процеси.

Вологість ґрунту визначає рівень життєдіяльності не лише рослин, а й мікроорганізмів, інтенсивність багатьох фізичних і хімічних процесів. У зв'язку з цим важливо створити в ґрунті сприятливий водний режим (сукупність фізичних і фізико-хімічних явищ, що зумовлюють зміну кількості вологи в ґрунті й швидкість її переміщення).

Найбільш значимими для насичення ґрунту водою можна вважати атмосферні опади, що досягли його поверхні (кожен міліметр опадів приносить 10 т води на 1 га), приплив ґрунтових вод, надходження води з нав'язним снігом, бічний, надходження води з поверхні ґрунту, приплив внутрішньогрунтової води. Тому ґрунт можна розглядати як певний резервуар, який то заповнюється водою, то знову порожніє.

Створення сприятливого водного режиму з допомогою агротехнічних прийомів завжди було в центрі уваги дослідників і практиків землеробства. Цінні рекомендації щодо прийомів боротьби з посухою, які й зараз є актуальними, залишили нам класики землеробства: В. В. Докучаєв, О. О. Ізмаїльський, В. Р. Вільямс, О. Н. Соколовський та ін. Землю і воду вони розглядали як органічні складові живої природної системи. Вже півтора століття тому були розроблені практично всі заходи захисту ґрунту від ерозії та збереження в ньому вологи – використання місцевих водотоків по берегах річок, влаштування ставків у верхів'ях балок і ярів, висаджування дерев, чагарників у ярах, лісосмуг – на кордонах полів.

Професор В. В. Докучаєв наголошував на доцільності затримання води в ставках на відносно високих місцях, створенні водойм на малих річках із метою використання їх для зрошення та підняття рівня ґрунтових вод.

Класики землеробства рекомендували висівати багаторічні трави, залишаючи стерню на зиму. Фактично ці рекомендації – основа травопільної системи землеробства, обґрунтована В. Р. Вільямсом, і базувалася на положенні, що органічна ре-

човина ґрунту є основним накопичувачем вологи.

Практичний досвід переконує, що навіть на родючих, добре окультурених і цілком благополучних із погляду екології ґрунтах не завжди вдається отримати очікуваний урожай саме через нестачу вологи. В останні роки ситуація із запасами вологи в ґрунті у вегетаційний період мало тішить аграріїв.

За зміни клімату й глобально-го потепління волога стає головним, критичним фактором продуктивності сільськогосподарських культур. Тому сьогодні зростає значимість заходів, спрямованих на збереження й раціональне використання вологи.

Наприкінці 40-х років ХХ ст. була прийнята постанова «Про план полезахисних лісонасаджень, впрова-

зумно доглядати – дбати передусім про ґрунт, а вже потім і про культури, які на ньому вирощують.

Ще давні греки говорили: «Земля – це не стара діва, а діва вічно молода й юна! Вона здатна бути родючою завжди, якщо її пестити й удобрювати!» Удобрювати, звісно, органічними добривами, а не агрохімікатами, яких еллини не знали.

Де ж поділася догляд і піклування про землю? Ми забули про збереження основи нашого життя – ґрунту. Вирощуємо 4–5 просапних культур із максимальним використанням агрохімікатів і не думаємо, що за такого господарювання у ґрунті постійно зменшується вміст гумусу – основи його родючості. Неприбутковими стали для нових землевласників багаторічні трави, під якими земля від-

а вода – без лісу

дження травопільних сівозмін, будівництва ставків і водоймищ для забезпечення високих і сталих урожаїв у степових і лісостепових районах європейської частини СРСР» (1948 р.). В її основі були – наукові розробки класиків землеробства, зазначалися заходи з накопичення, збереження та раціонального використання водних ресурсів, які полягали у висадці лісових смуг на вододілах, по кордонах полів сівозмін, на схилах балок і ярів, берегах річок, озер, ставків і водоймищ, а також заліснення та зміцнення пісків. Ставилося завдання правильної організації територій травопільних польових і кормових сівозмін, застосування ґрунтозахисних систем обробітку, раціонального використання органічних і мінеральних добрив, розвитку зрошення з використанням води місцевого стоку за допомогою будівництва ставків і водоймищ.

Нині у степовій і лісостеповій зонах України не стало або ж різко скоротилася кількість джерел. Зменшилася й кількість малих річок, водний баланс яких вони суттєво підтримували. Зникнення малих річок викликає не тільки тим, що на Дніпрі в результаті будівництва штучних водосховищ значно піднявся рівень води, тому на малих річках басейну головної водної артерії країни припинилися весняні повені, які були санітарними річками. Це викликано й тим, що в останні десятиліття відбувалося неконтрольоване розорювання землі. Сучасні землевласники в гонитві за прибутками часто забувають (або й не знають), що землю потрібно ро-

почиває. Знехтувані сівозміни. Забуті добре відомі нашим предкам істини: «...землю допахивати до уреза води можна настільки, наскільки палкой бросить можно», – йшлося ще в Указі Петра І.

Чи можна назвати далекоглядними деяких нинішніх землевласників, які переорюють луки аж під самі болота (з боліт же починаються річки!) чи проводять оранку вздовж схилів, що веде до руйнації родючого шару ґрунту? Це повинно розцінюватися не лише як порушення законів землеробства, а як дії, що знищують землю, забирають у майбутніх поколіннях право жити на нашій планеті.

Ми закликаємо до рішучих дій Державну сільськогосподарську інспекцію: шановні, виконуйте покладені на вас обов'язки! Те, що діється з землею, є злочином перед нинішнім і майбутніми поколіннями українців. Можливість землі – не безмежна. Золоте правило екології – «Глобальні проблеми екології вирішуються локально» – повинне системно впроваджуватись у життя на рівні господарств. У наш час чимало керівників і спеціалістів не готові до ноосферного мислення, тому суспільство потребує радикальної модернізації екологічного світогляду й виховання екологічної свідомості населення.

Писаренко П.В.,
доктор сільськогосподарських наук, професор,
Писаренко В.М.,
доктор сільськогосподарських наук, професор

Земля – наш дім

З незапам'ятних часів людина глибоко відчувала і розуміла наскільки важлива для неї земля, дорожила нею, любила її, а в час біди віддавала за неї життя. І не випадково, говорячи про землю, ми називаємо її матінкою, годувальницею, красуною.

Домом для нас є земна куля. Ми не прибульці з інших світів, ми народилися в лоні Землі, а часто поводимо себе по відношенню до неї бездумно, легко забуваючи про свої обов'язки й турботи, які повинні проявляти про неї, як про рідну матір. Земля у нас тільки одна. Вона по-своєму красива восени і взимку, навесні і влітку.

Зимою – коли лежить скована морозами, під сніговою ковдрою, спокійна й загадкова – і не відає хлібороб, наскільки вона обдарує його сподівання.

Красива весною, коли по-особливому пахне, непомітно покривається зеленню, даючи живильну силу всьому сущому, красива в цвітінні садів, неповторному пташиному співі...

А влітку... вся в зелені, квітах, колосінні і дозріванні хлібів.

Прекрасна чорнотіла земля й восени, коли скиби ріллі переливаються на сонці глянцем. Ми любимо її тоді за золото лісів, шум дібров, сріблясту павутинку «бабиного літа», за сумне курликання відлітаючих журавлів...

І хто не був весною в полі, не бачив, як дихає земля, по-особливому пахне, той не зрозумів до кінця всього сенсу життя, бо ж як рослини черпають із неї живильні соки, так і людина сильна від землі.

Перший космонавт світу Юрій Олексійович Гагарін говорив: «Когда я летел на космическом корабле «Восток», я впервые увидел нашу Землю со стороны. Это потрясающее зрелище! В голубоватой дымке атмосферы надо мной проносились планета, на которой живем все мы – люди... **Мы – дети Земли. Мы обязаны ей жизнью, теплом, радостью существования.**

Тому й обов'язок кожного із нас зробити все, щоб наша Земля вічно залишалася багатою й прекрасною, слугувала нам і майбутнім поколінням невичерпним джерелом матеріальних ресурсів і творчого натхнення.

Микола Опара,
проректор із науково-педагогічної, наукової роботи,
Заслужений працівник
сільського господарства України

ЛЮБИ І ЗНАЙ СВІЙ РІДНИЙ КРАЙ

Полтавщина віддавна славиться як край дивовижний: красою пейзажів, звичаїв і традицій, пісень, але найбільше людьми, які тут жили і творили й які живуть сьогодні.

З першого погляду іноді й не помітиш криничної, кришталево чистої глибини душі знайомої людини. І тільки якийсь випадок чи збіг обставин розкриває цю глибину. І переконуєшся, що *в простору душі немає виміру, нема початку і нема кінця...* З яким ентузіазмом і відповідальністю береться доцент Ірина Юріївна Бердник за будь-яку справу – треба бачити. Була вражена її щирою теплою й творчим підходом в організації зустрічі студентів ветфакультету з гостями із США – Ліндою та Полом Вікландами, а також Алісією Стівенс – авторами книги про Україну **«Український стиль. Народні традиції в повсякденному житті».**

Ця книга – наслідок 20-річної місіонерської роботи авторів в Україні заворожила нас креативними дизайнерськими ідеями, відвертістю і щирим прагненням збагатити душу читача. Її мета – відкрити світові унікальність української культури, витончений смак її носіїв, аби не позбутися суті й не втратити того, що змушує іноземних гостей з різних країн повертатися в Україну знову й знову.

Не менш цікавою видалася і поїздка до **«Музею українського весілля»**, організована тою ж таки Іриною Юріївною на прохання нашого гостя, професора з Польщі, Сиса Павел Станіслав, якого супроводжували, окрім неї, В. П. Степанюк, О. О. Бублик, О. Л. Колеснікова, Катя Сотова.

Музей українського весілля відкритий у 2008 р. у с. Великі Будища (поблизу Диканьки) в день Різдва Пресвятої Богородиці у приміщенні сільського Будинку культури. Це єдиний в Україні музей українського весілля, в експозиції якого представлено весільний одяг різних часів, предмети побуту, вишиті сорочки, рушники...

У національних традиціях – душа народу: допоки вони живуть – існує й народ. Українське весілля – це пишне народне дійство, пронизане при-

мовками, приспівками, переплетене рушниками й барвінком...

Працівники музею провели (з нашою участю) цілісне емітоване весілля, що включає близько 20-и обрядів: засилання старост, заручини, гадання, розчісування дівочої коси, весільний бенкет, весільні пісні та привітання, кидання на молодих зерна...

У цілому, українське весілля поділяється на три цикли: передвесільний, власне весільний і післявесільний, і кожен із названих циклів, у свою чергу, складається з низки обрядів. Провісником майбутніх статків завжди на весіллі був кожух. Тому молодих саджали на нього не випадково... До заміжжя дівчина, як водилося, мала вишити 40 рушників і 12 сорочок.

У музеї лунали обрядові пісні, поскільки весілля – це пишна дійство з язичницьким і християнським корінням. Водночас це не просто народне, а й родинне дійство, що є важливим складником народної культури, в якій відображені світогляд, мораль, родинні та суспільні відносини на певному історичному етапі.

Ірина Юріївна ділиться враженнями: їй згадалися бабусі по батьківській і материнській ліній, проїняли душу жаль і туга за минулим. Цей смуток не полишав протягом усього весільного дійства, ключем до якого стало прочитане нею: «... значна кількість весільно-обрядових пісень генетично є своєрідними замовляннями, якими учасники весільної драми висловлювали молодим різні доброзичливі й магічні побажання: *Ми вілечка вили, три зіллячка клали: і руту, і м'яту, хрещатий барвінок, пахучі васильки, калинові вітки, щоб любилися дітки...*»

Наше умовне весілля мало стародавній княжий характер: молодий зветься князь, а молода – княгиня, їхні друзі – бояри, кожен із присутніх мав свою визначену роль, – веселу чи сумну, значну чи ні, однак сповнену змісту, що передавався впродовж віків з уст в уста: **«На щастя, на добро, на втіху!»**

Наше умовне весілля мало стародавній княжий характер: молодий зветься князь, а молода – княгиня, їхні друзі – бояри, кожен із присутніх мав свою визначену роль, – веселу чи сумну, значну чи ні, однак сповнену змісту, що передавався впродовж віків з уст в уста: **«На щастя, на добро, на втіху!»**

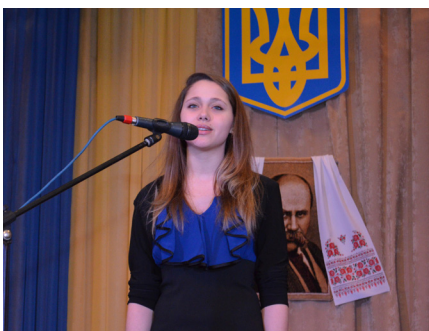
Оксана Колеснікова,
відповідальний редактор
журналу «Вісник ПДАА»

НАША ШЕВЧЕНКІАНА

4 березня в академії відкрився тиждень, присвячений 200-річчю Т. Г. Шевченка, що проводиться кафедрою іноземних мов та українознавства.

Подаємо фото-звіт даного заходу.

Сьогодні моя країна на очах перетворюється в Державу.

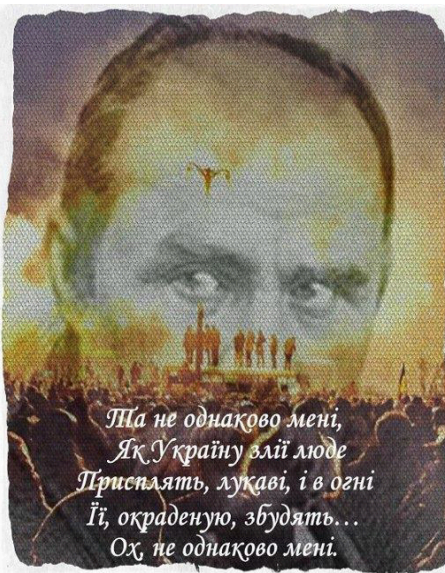
Я знаю дуже простий рецепт, що нині може зробити нас сильнішими. Я не думаю, що рецепт сьогодні в армії, зброї — точно не в силових методах, я думаю, рецепт сьогодні в одному слові, яке називається — єдність.

Святослав Вакарчук

Сегодня у нас нет более важной цели, чем сохранить целостность Украины. И все проблемы, которые сейчас возникли связаны с тем, что люди получали недостоверную, искривленную информацию о том, что происходило на Майдане»

Я хочу заявить, что люди на Майдане стоят и будут стоять за то, чтобы в стране не было коррупции, не было криминала, чтобы государство было справедливым и люди жили в Украине счастливо и спокойно.

Ольга Богомолец

Якби я була чоловіком, нині я була б на Майдані, бо саме там місце справжніх чоловіків. Захищати свою родину, свою країну і майбутнє всіх нас!

Ті, хто стоять на Майдані, — еліта нації, чий рід треба продовжити. Холодно і лячно, але це боротьба не з конкретною особою і не за Європу, а проти соціальної несправедливості і за український народ.

Наталія Дев'ятко

Ненька предков моих — Украина, во Днепре окрестившая Русь, неужели ты будешь руина?

Я боюсь за тебя и молюсь.

Невидимками на Майдане Вместе — Пушкин, Брюллов, мы стоим.

Здесь прижались к народу мы втайне как давно и навеки к своим.

И трагическая эпопея, словно призрак гражданской войны это киевская Помпея, где все стали друг другу «воны». Здесь идут, как на стенку стенка, брат на брата, а сын на отца. Вы, Шевченко и Лина Костенко, помирите их всех до конца! Что за ненависть, что за ярость и с одной, и с другой стороны! Разве мало вам Бабьего Яра, и вам надо друг с другом войны?

Ты еще расцветешь, Украина, расцелуешь земли своей ком. Как родных, ты обнимешь равнина с православным священником. Всем Европой нам стать удастся. Это на небесах решено. Но задумайся, государство, а ты разве ни в чем не грешно?

Евгений Евтушенко

Ночь пылающего Майдана с 18 на 19 февраля 2014 г.

Талса, Оклахома

І в житті, як на полі мінному, Я просила в цьому сторіччі Хоч би той магазинний мінімум: — ЛЮДИ, БУДЬТЕ ВЗАЄМНО ВВІЧЛИВІ!

І якби на те моя воля, Написала б я скрізь курсивами: — Так багато на світі горя, ЛЮДИ, БУДЬТЕ ВЗАЄМНО КРАСИВИМИ!

Ліна Костенко

Аграрна академія моя, березень 2014 р.

Засновник і видавець — Полтавська державна аграрна академія

Літературний редактор — Раїса Колеснікова

Відповідальний редактор,

верстка — Інна Єщенко

Відповідальність за достовірність інформації, вміщеної в номері, несе автор.

Редакція може не поділяти думку автора.

Адреса редакції: 36003, Полтава, вул. Сковороди, 1/3, корп. 4,

кімн. 509, редакційно-видавничий відділ

E-mail: terra@pdaa.com.ua

Свідцтво про реєстрацію ПЛ №824-81Р від 03.12.2007.

Розповсюджується безкоштовно.

©ПДАА, 2014.